

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

We werken aan goed openbaar bestuur, omdat dit essentieel is voor het functioneren van onze democratische rechtsstaat. Zelfs in een welvarend land als Nederland staan de betrouwbaarheid en de legitimiteit van de overheid onder druk, mede door de alsmaar toenemende criminaliteit en de vermenging van de onder- en bovenwereld.

Steeds complexer wordende opgaven vragen om een sterk bestuur dat in staat is om problemen op te lossen. Daarvoor is een aanpak nodig die aansluit bij de eisen van deze tijd; betrokken, betrouwbaar, effectief, integer en waar nodig opererend als één overheid. Er komen grote veranderingen op de samenleving af op het gebied van digitalisering, klimaat, energie, economie en arbeidsmarkt. Deze vragen om een kwalitatief goed interbestuurlijk netwerk, dat in nauwe relatie met burgers en triple-helix partners werkt.

Aard en intensiteit van de samenwerking tussen overheden bepalen in hoge mate hoe de burger de doelmatigheid en de kwaliteit van het overheidsbeleid ervaart.

Ook bieden we een adequate ondersteuning aan de eigen bestuursorganen: Provinciale Staten door de Griffie, Gedeputeerde Staten door de provinciale organisatie en de commissaris van de Koning vooral in zijn rijkstaken door zijn kabinet.

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit

Steeds vaker zorgt de georganiseerde misdaad voor ondermijning van (het gezag van) de overheid en onze samenleving. Een succesvolle aanpak hiervan vraagt om een weerbare en integere overheid, maar ook om een weerbare samenleving. Een openbaar bestuur dat niet in staat is doeltreffend op te treden tegen fenomenen van georganiseerde criminaliteit en ondermijning, verliest uiteindelijk het vertrouwen van haar burgers. Een integere en weerbare overheid, een overheid die actief samen optrekt met burgers, bedrijven en instellingen, is daarom een belangrijke kernkwaliteit van het openbaar bestuur.

Indicator:

- **Bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit**

In de te formuleren bestuursopdracht, die uiterlijk maart 2020 in Provinciale Staten wordt besproken, wordt nader uitgewerkt welke activiteiten we gaan inzetten om bij te dragen aan de doelstellingen zoals die zijn vervat in het bestuursakkoord.

Een toekomstbestendig openbaar bestuur

Onze ambitie is om de kwaliteit van het openbaar bestuur en de interbestuurlijke samenwerking te blijven verbeteren, zowel binnen Brabant met (maatschappelijke) partners, als met de andere provincies (Interprovinciaal Overleg) en het Rijk. Dit alles in nauwe relatie met de Brabanders met als doel de maatschappelijke opgaven in Brabant zo goed mogelijk te realiseren. De klimaatopgave, energietransitie, het verstedelijkingsvraagstuk, de toenemende ongelijkheid in de samenleving en de vergrijzing zijn grote maatschappelijke opgaven. Deze spelen lokaal, regionaal en wereldwijd en stellen meer dan ooit hoge eisen aan de samenwerking van bestuurlijke organisaties. Het vraagt om een bestuur dat functioneert als één overheid door overheidslagen, schaalniveaus en maatschappelijke opgaven heen. Hiervoor zijn slagkracht en schakelkracht essentieel.

Indicatoren:

- Burgers zijn meer betrokken bij beleidsontwikkeling en –uitvoering
- De kwaliteit van het openbaar bestuur bevorderen we via interbestuurlijke samenwerking in Brabant

Wat gaan we daarvoor doen?

Opkomst verkiezingen in Noord-Brabant

Verplichte indicator: De opkomstcijfers in Noord-Brabant van verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden: weergegeven in % kiezers/stemgerechtigden.

Gedeputeerde: Bergsma Renze, Donk Wim, van de

Burgers zijn meer betrokken bij beleidsontwikkeling en -uitvoering

- We verkennen samen met Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) en gemeenten waarmee een krachtig Brabants openbaar bestuur, dat als één overheid functioneert, het beste is gediend. We onderzoeken ook wat hiervoor nodig is in het eigen functioneren van de provincie.
- We continueren de thema-onderzoeken, we blijven het onderwerp kwaliteit openbaar bestuur agenderen, we blijven klankborden en inspireren en we blijven gemeenten indien nodig ondersteunen. We investeren in de kwaliteit van onze netwerken en zorgen voor een doorontwikkeling van de ontwikkeldagen en gezamenlijke regionale agenda's.
- We ondersteunen herindelingsinitiatieven conform het nieuwe landelijke beleidskader voor krachtige gemeenten.
- We werken aan een (nog) nauwere samenwerking binnen Brabantstad en intensiveren eveneens de samenwerking met de M7 (M7=Middelgrote gemeenten: Oss, Meijerijstad, Roosendaal, Bergen op Zoom, Oosterhout, Waalwijk en Uden). We betrekken onze burgers meer bij onze beleidsvorming en onderzoeken op welke manier we dat kunnen doen. Zoals bijvoorbeeld internetconsultaties en de mogelijkheden van het Right to Challenge.

Indicator: We kiezen voor een lerende aanpak. In 2020 voeren we tenminste drie experimenten met verschillende vormen van participatie uit bij geplande beleidsvormingsprocessen.

Gedeputeerde: Bergsma Renze, Donk Wim, van de

Gemeenten, waterschappen, GR-en voeren hun wettelijke taken conform de wet uit

Met Interbestuurlijk Toezicht bevorderen wij dat gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun wettelijke taken uitvoeren. Tegelijkertijd is het onze ambitie dat het toezicht hen ondersteunt bij het voortdurend verbeteren van hun taakuitvoering.

We dragen op deze manier bij aan het goed functioneren van het openbaar bestuur en het vertrouwen van de burger in de overheid. Daarnaast streven wij er de komende jaren naar de impact van ons toezicht te vergroten door nog méér de dialoog met de toezichtontvangers aan te gaan met als doel een sterker lerend effect te bewerkstelligen.

Indicator:

- **Ons toezicht draagt bij aan de kwaliteitsverbetering van het openbaar bestuur**

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeenten, waterschappen, GR-en voeren hun wettelijke taken conform de wet uit

We houden zicht op de kwaliteit van naleving van wettelijke medebewindstaken door alle Brabantse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen op de gebieden Archief- en informatiebeheer, Financiën, Huisvesting vergunninghouders, Omgevingsrecht. Daarnaast streven wij er de komende jaren naar de impact van ons toezicht te vergroten door nog meer de dialoog met de toezichtontvangers aan te gaan met als doel een sterker lerend effect te bewerkstelligen.

- we beoordelen de (beleids-)documenten die de toezichtontvangers verplicht zijn op te stellen;
- we voeren voortgangsgesprekken met toezichtontvangers, waarin we mogelijke risico's en best practices bespreken;

- we doen onderzoek naar maatschappelijk relevante toezichtthema's;
- we houden regiobijeenkomsten per toezichtgebied over relevante onderwerpen om kennisdeling tussen gemeenten te stimuleren.

Indicatoren:

- Aantal toezichtontvangers dat door ons op een of meer toezichtgebieden wordt beoordeeld (105)
- Aantal toezichtontvangers waarmee minstens één voortgangsgesprek gevoerd is (65)
- Aantal georganiseerde regiobijeenkomsten (4)
- Aantal uitgevoerde thema-onderzoeken (2)

Verplichte indicator: Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht (0)

Gedeputeerde: Bergsma Renze, Donk Wim, van de

Beleidskaders

- Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2016-2019
- (Rijks) Beleidskader gemeentelijk herindeling 2018
- Beleidsregel Wet Bibob Noord-Brabant 2018 (Wet bevordering intergriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur)
- Statenvoorstel Kennis & Onderzoek: Nota onderzoeksbeleid

Verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Interprovinciaal Overleg (IPO)
- INPA Huis van de Nederlandse Provincies
- Zuidelijke Rekenkamer
- Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- Agenda Toekomst van het Toezicht

Eind 2018 is de Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht aangeboden aan de Tweede Kamer. In 2019 hebben IPO, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UvW) en Rijk gezamenlijk gewerkt aan een actieplan om de agenda uit te gaan voeren. De planning is dat het actieplan voor het eind van 2019 aan de Tweede Kamer aangeboden wordt. Het is nog onduidelijk welke concrete gevolgen dit gaat hebben voor ons interbestuurlijk toezicht.

- Wet Digitale Overheid

In de loop van 2020 zal de Wet Digitale Overheid in werking treden. Op basis hiervan moet de provincie toezicht uit gaan oefenen op de lokale overheden voor wat betreft digitale herkenning en identificatie en toegankelijkheid van websites en webapplicaties. Op dit moment is nog niet helder wat dit voor ons en de toezichtontvangers gaat betekenen.

- Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2021 in werking. Dit zal van invloed zijn op ons toezicht op het omgevingsrecht, de monumentenzorg en de ruimtelijke ordening. Op dit moment is nog onduidelijk wat de gevolgen daarvan zijn.

Nadere informatie over financiële risico's en risicomanagement staat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat mag het kosten?

01	Bestuur en veiligheid						
Bedragen x € 1.000		Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten</u>							
Programmalasten		13.337	14.306	13.420	9.697	9.697	9.594
Toerekening organisatiekosten		7.038	6.147	5.750	0	0	0
totaal lasten		20.375	20.453	19.170	9.697	9.697	9.594
<u>Baten</u>							
Programmabaten		410	168	2	2	2	2
Baten toerekening organisatiekosten		87	0	0	0	0	0
totaal baten		498	168	2	2	2	2
Saldo baten en lasten		-19.878	-20.285	-19.168	-9.694	-9.694	-9.592

De raming van de programmalasten neemt met bijna € 0,9 mln af ten opzichte van 2019. Deze afname heeft met name betrekking op de afname van de Griffie-budgetten, gezien de extra inzet die in 2019 is gedaan rondom de verkiezingen. Daarnaast zijn de ramingen voor de bijdragen aan de samenwerkingsverbanden niet opgenomen. Bijstelling hiervan vindt plaats op basis van de werkelijke inkomsten.